

ROKIŠKIO R. KAMAJŲ ANATANO STRAZDO GIMNAZIJA

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO SKYRIUS

DAILĖS STUDIJA P R O G R A M A

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1. Paskirtis:** padėti mokiniams nuosekliai ir sistemingai ugdyti dailės srities meninius gebėjimus, individualumą, kultūrinį sąmoningumą, estetinę nuovoką, tenkinti dailės pažinimo ir raiškos poreikius.
- 2. Trukmė:** pradinio ugdymo programa – 3 mokymosi metai, pagrindinio ugdymo programa – 4 metai, tęstinio ugdymo programa 2 mokymosi metai.
- 3. Mokinių amžius:** 6 – 18 metų.
- 4. Ugdymo aplinka:** dailės kabinetas, mokyklos aplinka.
- 5. Priemonės:** dailės raiškos reikmenys piešimui, tapybai, skulptūrai; keramikos degimo krosnis, grafikos spausdinimo staklės, kompiuterinė, demonstracinė įranga;
- 6. Nuotolinio ugdymo priemonės:** kompiuteriai, išmanieji telefonai, FB „Messenger“ platforma.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI

- 7. Programos tikslas:** sudaryti sąlygas mokiniams lavinti meninius ir kūrybinius įgūdžius, stebint ir analizuojant mokinių išskirtinių dailei gabumų ir asmeninių savybių raidą, atskleisti jų individualybę bei tenkinti pažinimo ir individualios kūrybos poreikius.
- 8. Programos uždaviniai:**
 - 8.1. Padėti išmokti naudotis pagrindinėmis dailės raiškos meninėmis bei techninėmis priemonėmis, ugdyti supančio pasaulio įvairovės suvokimą;
 - 8.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias dailės ugdymo formas;
 - 8.3. atskleisti ir plėtoti mokinių kūrybinius ir meninės raiškos gebėjimus, puoselėti vaikų kūrybos spontaniškumą ir individualumą.
- 9. Ugdymo(si) metodai:** stebėjimas, fiksavimas, analizavimas, interpretavimas, vertinimas, aptarimas.
- 10. Ugdomos kompetencijos:** kūrybiškumo, pažinimo, kultūrinė, komunikavimo, pilietinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija.

III SKYRIUS PROGRAMOS TURINYS

11. Pradinis ugdymas (3 mokymo metai)

Eil. Nr.	Programos turinys	Metinių valandų skaičius
1.	Meninių įgūdžių ir dailės raiškos technikų įvaldymas – formuoti pradinius įgūdžius dirbant su skirtingomis medžiagomis bei priemonėmis, supažindinti su įvairiomis dailės technikomis ir jas išbandyti.	30 val.
2.	Dailės raiška – Spalvinė, grafinė ir erdvinė. 1. Komponavimas plokštumoje, erdvinės formos kūrimas, formų komponavimas tarpusavyje; teminės kompozicijos, natūrmortas, peizažas, portretas, abstrakti, siužetinė kompozicija. Nesudėtingi funkcionalūs objektai. Natūra ir meninis vaizdas. Esminių natūros bruožų perteikimas. Kūrinio idėja, perteikiama nuotaika. Kūrybinės interpretacijos, remiantis natūra, tautodaile, profesionaliuoju menu; 2. Tapytas gvašu, akvarele. Piešimas pieštuku, tušu, kreidelėmis, pastele, anglimi, sangina ir kt. Lipdyba iš molio, Karpymas, lankstymas, aplikacija, koliažas, grotazas, atspaudai, nesudėtingos grafikos technikos, įvairios mišrios bei eksperimentinės technikos ir kt. 3. Pagrindinių, papildomų chromatinių ir achromatinių spalvų maišymas, atspalviai, šiltos – šaltos, šviesios – tamsios spalvos, nuotaikos kūrimas spalvomis. Taškas, linija, dėmė, tonas, štrichas, tekstūra. Geometrinės ir gamtinės formos, paviršiaus charakteris, faktūra, reljefas, įspaudai, funkcionalios formos. Ritmas, statika – dinamika, simetrija – asimetrija, kontrastas – niuansas.	108 val.
3.	Socialinė ir kultūrinė raiška – domėtis savo krašto kultūra, lankantis parodose, muziejuose; mokymasis pateikti savo darbus parodoms ir jose dalyvauti; dalyvauti įvairiuose dailės konkursuose.	10 val.
Iš viso metinių valandų:		148 val.

11. 1. Mokomieji dalykai: tapyba, piešimas, skulptūra, kompozicija;

11.2. Integruojami dalykai: dailėyra – teorinių žinių suteikimas apie dailės technikas, vizualinės kalbos elementus, mokyti analizuoti ir vertinti kūrybos rezultatus.

12. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška	
Nuostata – įsitraukti į kūrybos procesą. Vizualizuoti savo idėjas piešiant, tapant ar lipdant. Išbandyti skirtingas medžiagas ir technikas. Pasitikėti savo meniniais gebėjimais ir drąsiai kurti. Domėtis savo krašto kultūra	
Esminis gebėjimas: kelti ir įgyvendinti vizualias idėjas, išbandant grafines, spalvines, erdvines raiškos priemones bei technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti sumanymus, vizualias idėjas ar vaizduoti pasirinktus motyvus, komponuojant plokštumoje ar erdvėje.	1.1.1. Kelti ir vystyti vizualius sumanymus; 1.1.2. pasirinkti vaizdavimo motyvus; 1.1.3. stebėti ir analizuoti supančią aplinką; 1.1.4. semtis vizualių idėjų stebint tautodailės ir profesionaliojo meno kūrinius; 1.1.5. komponuoti erdvines formas, motyvus ar atskirus elementus apibrėžtoje plokštumoje.

<p>1.2. Naudotis elementariomis spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos techninėmis priemonėmis, įgyvendinti sumanymus, naudojant nesudėtingas technikas.</p>	<p>1.2.1. Atpažinti ir skirti elementarias piešimo bei grafikos priemones bei medžiagas, žinoti tradicinius jų naudojimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.2. skirti tradicines tapybines priemones bei dažus, žinoti pagrindines jų savybes, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.3. skirti pagrindines skulptūros bei keramikos priemones ir medžiagas, žinoti elementarius lipdybos ir konstravimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas.</p>
<p>1.3. Kuriant naudoti pagrindinius meninius raiškos elementus ir priemones.</p>	<p>1.3.1. Išgauti įvairių atspalvių maišant pagrindines, papildomas, chromatines bei achromatines spalvas. Pasirinkti spalvų derinius; 1.3.2. naudoti įvairias linijas, dėmes, formas, išgauti skirtingų tonų, tekstūrų; 1.3.3. lipdyti, konstruoti ir jungti įvairias erdvinės formas, bendrais bruožais perteikiant jų charakterį bei paviršių faktūras.</p>
<p>2. Veiklos sritis - dailės pažinimas ir reflektavimas</p>	
<p>Esminis gebėjimas – reflektuoti ir įsivertinti dailės, kultūros paminklus bei reiškinius, taikyti dailės pažinimo įgūdžius praktinėje veikloje ir gyvenime</p>	
<p>Gebėjimai</p>	<p>Žinios ir supratimas</p>
<p>2.1. Susieti kūrinio nuotaiką su dailės raiškos priemonėmis.</p>	<p>2.1.1. Paaiškinti vartojamus elementarius meno ir dailės terminus; 2.1.2. atpažinti ir skirti pagrindines dailės rūšis, žanrus ir kai kurias technikas; 2.1.3. vartojant elementarias dailės sąvokas apibūdinti kūrinio keliamą įspūdį, nuotaiką, išvardinti pagrindines meninės raiškos priemones.</p>
<p>2.2. Išvelgti tautodailėje, meniniame palikime ir šiuolaikiniame mene raiškos priemonių kaitą.</p>	<p>2.2.1. Išvardinti esminius tautodailės bruožus; 2.2.2. atpažinti lietuvių liaudies meno simbolius, juos paaiškinti; 2.2.3. atpažinti ir palyginti kai kuriuos skirtingų epochų meno kūrinius; 2.2.4. savais žodžiais apibūdinti pastebimus meninės raiškos skirtumus įvairiose epochose ir kultūrose.</p>
<p>2.3. Stebėti ir vertinti savo, kitų kūrybą bei pasiekimus parodose, meninėse akcijose, projektuose.</p>	<p>2.3.1. Pasirinkti ir išvardyti dailės kūrinio vertinimo kriterijus; 2.3.2. apibūdinti pasirinktus darbus, pagrįsti savo nuomonę.</p>

13. Pagrindinis ugdymas (4 mokymo metai)

<p>Eil. Nr.</p>	<p>Programos turinys</p>	<p>Metinių valandų skaičius</p>
------------------------	---------------------------------	--

1.	Meninių įgūdžių ir dailės raiškos technikų tobulinimas - formuoti įgūdžius ir gebėjimą naudotis įvairių dailės sričių meninės raiškos priemonėmis, išbandyti įvairias dailės technikas ir technologijas;	10 val.
2.	<p>Dailės raiška – ugdymas pagal sritis:</p> <p>1. Piešimas Piešimo techninių priemonių pažinimas ir darbo įgūdžių jomis formavimas, nuoseklus piešimo technikų įvaldymas. Susipažinama su įvairiomis piešimo priemonėmis (pieštukas, grafitas, anglis, sepija, kreida, trintukas, tušas, flomasteris ir pan.), išbandomos įvairios jų naudojimo galimybės ir nuosekliai formuojami darbo jomis įgūdžiai. Išbandomos ir įvaldomos įvairios sausos ir šlapios piešimo technikos.</p> <p>2. Tapyba - žinių apie tapybos medžiagų ir priemonių technines galimybes bei tapybos plastinės kalbos elementus įgijimas bei taikymas praktikoje. Susipažinama su pagrindiniais tapybos plastinių bei techninių priemonių terminais, su įvairiais tapybiniais dažais (akvarelė, akrilas, tempera, aliejus ir pan.), jų techninėmis savybėmis bei tapybinėms galimybėms, jiems naudoti skirtomis priemonėmis. Spalvų ir spalvinių derinių suvokimo, gebėjimo juos perteikti ir tikslingai naudoti ugdymas. Nuoseklus tapyimo įgūdžių formavimas.</p> <p>3. Skulptūra - žinių apie skulptūros medžiagų ir priemonių technines galimybes bei skulptūrinės plastinės kalbos elementus įgijimas. Susipažinama su skulptūrinių medžiagų įvairove. Išbandomos darbo su jomis priemonės bei mokomasi formos kūrimo būdų. Mokoma lipdybos ir molio formavimo įgūdžių bei keramikos technologijos žinių. Pagal galimybes susipažinama su įvairiais konstravimo, medžiagų plastiškumo ir transformacijos, liejimo, gremžimo-skaptavimo ir kt. technologiniais procesais. Supažinama su skulptūros plastinės raiškos elementais ir priemonėmis (plokštuma, reljefas, paviršius/faktūra, erdvinė struktūra, forma, masė, konstrukcija); Nuoseklus erdvinės formos ir formos plastikos kūrimo įgūdžių lavinimas, atvaizduojant natūros objektus. Analizuojamos geometrinės formos ir jų tarpusavio sąveika bei gamtos formos.</p> <p>4. Kompozicija - suteikti teorinių ir praktinių žinių apie komponavimo pagrindus, kompozicijos rūšis, ypatybes, kūrimo principus; Nuosekliai lavinti individualią meninę raišką, gebėjimus pasirinkti ir taikyti plastines raiškos priemones.</p>	130 val.
3.	Socialinė ir kultūrinė raiška - domėtis savo krašto kultūra, lankantis parodose, muziejuose bei ieškant informacijos internete; gaminti suvenyrus įvairioms gimnazijos šventėms; paruošti savo darbus parodoms ir jas organizuoti.	8 val.
Iš viso metinių valandų:		148 val.

13.1. Mokomieji dalykai: tapyba, piešimas, skulptūra, kompozicija.

13.2. Integruojami dalykai: dailėtyra.

14. Mokių pasiekimai:

Nuostatos: siekti nuosekliai įvaldyti dailės priemones ir technikas, bei jas savitai panaudoti. Tyrinėti, analizuoti natūrą ir žvelgti į ją piešėjo akimis. Siekti įsitraukti į kūrybos procesą ir juo mėgautis. Pasitikėti savo gebėjimais. Vizualizuoti savo mintis ir idėjas kuriant.

1. Veiklos sritis -dailės techninių priemonių pažinimas ir darbo įgūdžių jomis formavimas, nuoseklus dailės technikų įvaldymas	
Esminis gebėjimas: sąmoningai naudotis dailės techninėmis priemonėmis, valdyti ir rinktis dailės technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Gebėti naudotis dailės techninėmis priemonėmis ir tikslingai jas pasirinkti	1.1.1. Teisingai vartoti dailės sąvokas ir terminologiją; 1.1.2. skirti dailės priemones; 1.1.3. išbandyti įvairias atskirų kūrybos priemonių panaudojimo galimybes, išmanyti darbo jomis specifiką
1.2. Valdyti dailės technikas ir sąmoningai jomis naudotis	1.2.1 Skirti ir apibūdinti dailės technikas; 1.2.2 išbandyti skirtingas dailės technikas, išmanyti darbo jomis specifiką ir teikiamas raiškos galimybes
2. Veiklos sritis – trimačio vaizdo perteikimas plokštumoje, teorinis ir praktinis klasikinio piešinio formavimo principų įsisavinimas	
Esminis gebėjimas: suprasti piešinio formavimo principus ir sąmoningai naudotis jais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Komponuoti piešinį	2.1.1. Nusakyti pagrindinius komponavimo principus; 2.1.2. įkomponuoti objektą lape; 2.1.3. sukombonuoti objektus tarpusavyje
2.2. Nustatyti vaizduojamų objektų proporcijas ir proporcijų santykius	2.2.1. Žinoti ir taikyti empirinius proporcijų matavimo būdus; 2.2.2. nustatyti objekto proporcijas ir jas fiksuoti plokštumoje; 2.2.3. nustatyti atskirų objektų proporcijų santykius
2.3. Vaizduoti trimačius objektus ir erdvę, taikant linijinės ir toninės perspektyvos principus	2.3.1. Nusakyti centrinės ir kampinės perspektyvos principus; 2.3.2. praktiškai juos taikyti
2.4. Modeliuoti apimtinės formas ir erdvę	2.4.1. Modeliuoti ir lyginti skirtingus tonus, skirti tono niuansus; 2.4.2. tonu perteikti šviesą ir šešėlį; 2.4.3. nusakyti kampuočių ir apvalių figūrų modeliavimo ypatybes; 2.4.4. atskleisti šviesos ir daikto formos sąveiką
3. Veiklos sritis - piešimo objektų studijavimas, fiksavimas, analizavimas	
Esminis gebėjimas: nuosekliai ir kūrybiškai gilinti supančios aplinkos atvaizdavimą (piešimo iš natūros) įgūdžius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

3.1. Atvaizduoti įvairaus sudėtingumo natūros objektus	3.3.1. Perteikti vaizduojamo objekto konstrukciją; 3.1.1 pastebėti ir užfiksuoti esminius piešiamų objektų bruožus bei ypatybes; 3.1.2 perteikti toną, medžiagiškumą; 3.1.3 perteikti žmogaus veido ir kūno proporcijas, minimaliai išmanyti plastinę anatomiją.
3.2. Atvaizduoti objektų grupes bei erdvę	3.2.1. Sustatyti daugiaplanį konstrukcinį piešinį; 3.2.2. pastebėti ir fiksuoti objektų skirtumus (proporcijų, formos, konstrukcijos, tono, apšvietimo, paviršiaus charakterio ir pan.)
3.3. Rinkti keliamus uždavinius atitinkančius piešimo būdus	3.3.1 Išmanyti eskizinį ir studijinį piešinį. 3.3.2. skirti konstruktyvinį, interpretacinį, eksperimentinį piešimą bei žinoti jo paskirtį
3.4. Analizuoti natūrą bei piešinį (jos atvaizdą)	3.4.1 Pastebėti ir fiksuoti formos ir tono niuansus; 3.4.2. perteikti visumos ir detalės santykį; 3.4.3. lyginti natūrą ir piešinį, bei kelis piešinius tarpusavyje
4. Veiklos sritis - kūrybiškumo ir individualaus požiūrio ugdymas	
Esminis gebėjimas: kūrybiškai perteikti natūrą, tikslingai rinkti piešimo būdus, plastines priemones ir technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Tikslingai rinkti ir kūrybiškai naudoti piešimo priemones bei technikas	4.1.1. Pasirinkti piešimo priemones ir technikas individualiam sumanymui perteikti. 4.1.2. išbandyti eksperimentines piešimo technikas ir piešinio formavimo būdus; 4.1.3. siekti individualumo formuojant piešimo braižą.
4.2. Kūrybiškai perteikti ir interpretuoti fiksuojamą medžiagą savo darbuose	4.2.1. Susipažinti su piešimo plastinės kalbos istorine raida; 4.2.2. tinkamai pasirinkti piešimo plastinės kalbos priemones piešinio idėjai perteikti; 4.2.3. išbandyti interpretavimo būdus ir galimybes bei taikyti juos piešiant; 4.2.4. formuoti individualų požiūrį į natūrą ir ją kūrybiškai perteikti
4.3. Dalyvauti piešinių parodose, projektuose ir pan.	4.3.1. Pritaikyti įvaldytas piešimo technikas ir priemones kūrybiniame piešime; 4.3.2. savarankiškai piešti, mokėti kelti individualius tikslus
5. Esminis gebėjimas: nuosekliai ir kūrybiškai gilinti skulptūrinės raiškos (lipdymo) įgūdžius	
5.1. Atvaizduoti įvairaus sudėtingumo natūros objektus	5.1.1. Perteikti objekto skulptūrinių masių proporcijas bei sustatymą; 5.1.2. atskleisti vaizduojamo objekto vidinę konstrukciją;

	5.1.3. išskirti ir perteikti esminius lipdomų objektų bruožus, formos išraiškumą; perteikti žmogaus veido ir kūno proporcijas, Taikyti bent minimalias plastinės anatomijos žinias
5.1. Lipdyti reljefą, apvalią skulptūrą	5.1.1. Įvardinti reljefo ir apvalios skulptūros rūšis; 5.1.2. paaiškinti erdvinio objekto vaizdavimo reljefe ir apvalioje skulptūroje specifinius skirtumų išmanymą

15. Tęstinis ugdymas (2 mokymo metai)

Eil. Nr.	Mokomieji dalykai	Metinių valandų skaičius
1.	Dailės raiška –individualiai pasirinkus dailės mokomąjį dalyką (piešimas, tapyba, skulptūra), drąsiai ir kūrybiškai vizualizuoti savo mintis ir idėjas; skatinti kūrybiškumo ir individualaus požiūrio į savo susikurtą idėją, pačiam pasirenkant dailės technikas, atlikimo būdus ir formas.	100 val.
2.	Socialinė ir kultūrinė raiška - domėtis savo krašto kultūra, lankantis parodose, muziejuose bei ieškant informacijos internete; gaminti suvenyrus įvairioms gimnazijos šventėms; paruošti savo darbus parodoms ir jas organizuoti; rengti savo kūrybos parodas.	48 val.
Iš viso metinių valandų:		148 val.

15.1. Mokomieji dalykai: piešimas, tapyba, skulptūra, kompozicija;

15.2. Integruojami dalykai: dailėtyra.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

16. (Iš)vertinimo metodai:

16.1. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais;

16.2. neformaliu būdu (pagyrimai žodžiu) vertinami už darbą užsiėmimo metu;

16.3. vaikų pasiekimų aprašo pildymas už pasiektą pažangą po I ir II pusmečio.

17. Vertinimo fiksavimas: mokinių pasiekimai fiksuojami neformaliojo švietimo dienyne bei mokinių pasiekimų lapuose.

18. Įgytų gebėjimų tikrinimo formos: mokinių darbų peržiūros du kartus per metus.

19. Bendradarbiavimo su mokinių tėvais formos: el. paštas, Tamo dienyne, FB „Mesinger“ programa, esant reikalui telefonu.

20. Koncertinė veikla: mokinių darbų parodų organizavimas ne mažiau kaip du kartus per metus.

21. Veiklos viešinimas: kūrybinių darbų parodos gimnazijos erdvėse, NŠS stende, keramikos darbeliai nuolat puošia gimnazijos erdves, informacija talpinama gimnazijos tinklalapyje.

22. Pažymėjimų išdavimas: mokiniams, baigusiems neformaliojo švietimo skyriaus dailės studijos pagrindinio ugdymo programą, išduodami Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimai.

Programą parengė: mokytoja metodininkė Daiva Baltakytė

PRITARTA

Rokiškio r. Kamajų Antano Strazdo gimnazijos
neformaliojo švietimo skyriaus mokytojų tarybos
posėdyje 2021-08-30 protokoliniu nutarimu
Protokolo Nr. 1